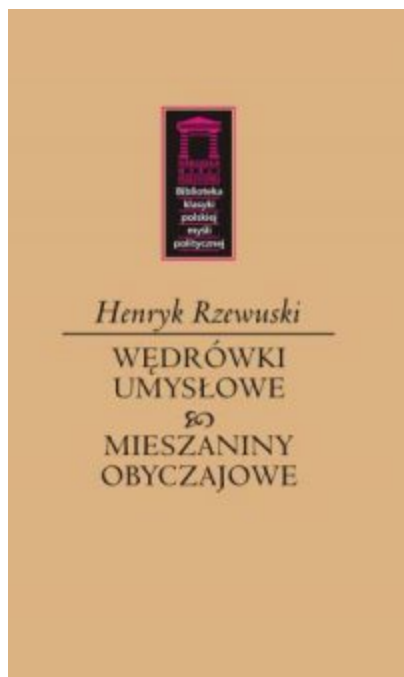

Wędrowki umysłowe. Mieszaniny obyczajowe - Henryk Rzewuski

Henryk Rzewuski wciąż pozostaje jednym z najbardziej kontrowersyjnych, ale też i najbardziej frapujących polskich pisarzy XIX wieku.

Henryk Rzewuski wciąż pozostaje jednym z

najbardziej kontrowersyjnych, ale też i najbardziej frapujących polskich pisarzy XIX wieku. Na czytelników jego pism czyha jednak wiele pułapek. Nawet jeśli uda im się umknąć przed szufladkującymi pisarza stereotypami (takimi jak: „apostata narodowy”, „duch z błota lepiony”, „mocarz Ciemnogrodu”, „rycerz spraw przegranych”, „błazen księcia Paskiewicza”, „jakobin prawicy”, „fanatyk dawnej Polski”, „don Kichot

wsteczności”), to i tak każda próba zmierzenia się z postacią Rzewuskiego z góry skazana będzie na bezradne konstatowanie kolejnych paradoksów.

Wędrowki umysłowe. Mieszaniny obyczajowe

Henryk Rzewuski

wydawca: Ośrodek Myśli Politycznej

ilość stron: 816

Henryk Rzewuski

Iwona Węgrzyn

"Nie zdarzy się może w naszej literaturze figura tak trudna do zrozumienia i przedstawienia, natura tak zawiła i pełna sprzeczności, jak Henryk Rzewuski. Z każdego z naszych pisarzy łatwiej zdać sobie sprawę, łatwiej znaleźć klucz do pism, postępów czy charakteru każdego innego."

Zdumiewające, ale te wypowiedziane w 1887 roku słowa Stanisława Tarnowskiego nie straciły nic ze swej aktualności. Henryk Rzewuski wciąż pozostaje jednym z najbardziej kontrowersyjnych, ale też i najbardziej frapujących polskich pisarzy XIX wieku. Na czytelników jego pism czyha jednak wiele pułapek. Nawet jeśli uda im się umknąć przed szufladkującymi pisarza stereotypami (takimi jak: „apostata narodowy”, „duch z błota lepiony”, „mocarz Ciemnogrodu”, „rycerz spraw przegranych”, „błazen księcia Paskiewicza”, „jakobin prawicy”, „fanatyk dawnej Polski”, „don Kichot wstecznictwa”), to i tak każda próba zmierzenia się z postacią Rzewuskiego z góry skazana będzie na bezradne konstataowanie kolejnych paradoksów. Ten światowiec był wielbicielem prostoty sarmackiego *modus vivendi*, ten erudyta był krytykiem „wiedzy książkowej” i zdeklarowanym, wręcz wojującym przeciwnikiem tradycji Oświecenia. Raził współczesnych anachronicznymi poglądami, bezceremonialnością prowokacyjnych wypowiedzi, a równocześnie niepokojąco trafnie diagnozował apatię i zagubienie Polaków połowy XIX wieku.

Tę dwuznaczność postaci Rzewuskiego świetnie oddał Józef Ignacy Kraszewski, który tak go zapamiętał:

"Nosił on paletot urzędnika od munduru wzięty, kilka wstążek orderowych, na głowie konfederatkę wysoką, a z powodu rangi Radcy rzeczywistego, jeneralskie pąsowe spodnie; tej konfederatki polskiej nie zrzucał on nigdy, chyba zmuszony. Była ona widowym znamięm, że w jego sercu i głowie, polskie jeszcze gorzały myśli i uczucia. Jak ten strój, tak duch jego łączył w sobie najostateczniejsze sprzeczności, przywiązanie do przeszłości wielkie, a czepianie się tego, co ją obaliło i co jej było najnieprzyjaźniejszym."

przeczytaj cały wstęp i przejrzyj spis treści

przeczytaj fragment książki Rzewuskiego